

חוק הבוררות, תשכ"ח-1968

רבדים בחקיקה

בתי משפט וסדרי דין – בוררות וגישור

תוכן עינים

3	Go	פרק א': פרשנות	
3	Go	הגדרות	סעיף 1
3	Go	פרק ב': הסכם בוררות	
3	Go	הוראות מכללא	סעיף 2
3	Go	סייג להסכם	סעיף 3
3	Go	חילופי צדדים ובוררים	סעיף 4
3	Go	עיכוב הליכים בבית המשפט	סעיף 5
3	Go	עיכוב הליכים על פי אמנה בין לאומית	סעיף 6
3	Go	סעד נגד הפקעת זכויות	סעיף 7
3	Go	פרק ג': מינוי בורר והעברת בורר מתפקידו	
3	Go	מינוי בורר על ידי בית המשפט	סעיף 8
4	Go	מינוי בורר יחיד על ידי בית המשפט	סעיף 9
4	Go	מעמד בורר שנתמנה על ידי בית המשפט	סעיף 10
4	Go	העברת בורר מתפקידו	סעיף 11
4	Go	מינוי בורר חליף	סעיף 12
4	Go	פרק ד': מהלך הבוררות	
4	Go	הזמנת עדים	סעיף 13
4	Go	דרכי גביית עדות	סעיף 14
4	Go	דיון בהעדר בעל דין	סעיף 15
4	Go	סמכויות עזר של בית המשפט	סעיף 16
5	Go	הארכה של סעד זמני	סעיף 17
5	Go	פניה לבית המשפט אינה מעכבת הדיון	סעיף 18
5	Go	הארכת תקופות לפעולות הבורר	סעיף 19
5	Go	פרק ה': פסק הבוררות	
5	Go	צורת פסק בוררות	סעיף 20
5	Go	דין פסק בוררות	סעיף 21
5	Go	ערעור לפני בורר	סעיף 21א
5	Go	תיקון פסק בוררות	סעיף 22
6	Go	אישור פסק בוררות	סעיף 23
6	Go	ביטול פסק בוררות	סעיף 24
6	Go	החזרת הפסק לבורר	סעיף 25
6	Go	סייגים לביטול הפסק	סעיף 26
6	Go	המועד לבקשת ביטול	סעיף 27
7	Go	בקשת ביטול ואישור הפסק	סעיף 28
7	Go	צו עיקול וכו'	סעיף 29
7	Go	פסק בוררות חוץ	סעיף 29א
7	Go	ערעור ברשות לבית המשפט על פסק בוררות	סעיף 29ב
7	Go	פרק ו': חיובי הבורר ושכרו	

7	Go	אחריות הבורר	סעיף 30
7	Go	שכר הבורר	סעיף 31
7	Go	הפחתת שכר הבורר	סעיף 32
7	Go	זכות עיכוב	סעיף 33
7	Go	שכרו של בורר שהועבר מתפקידו	סעיף 34
8	Go	מעמד הבורר ובעלי הדין	סעיף 35
8	Go	פרק ז': הוראות שונות	
8	Go	דין המדינה	סעיף 36
8	Go	סמכויות הרשם	סעיף 37
8	Go	ערעור	סעיף 38
8	Go	שמירת זכויות חיובים	סעיף 39
8	Go	שמירת דינים	סעיף 39א
8	Go	ביטול	סעיף 40
8	Go	תחילה והוראת מעבר	סעיף 41
8	Go	ביצוע ותקנות	סעיף 42
8	Go	תוספת	

חוק הבוררות, תשכ"ח-1968*

פרק א': פרשנות

הגדרות

1. לענין חוק זה –
 "הסכם בוררות" – הסכם בכתב למסור לבוררות סכסוך שנתגלע בין צדדים להסכם או שעשוי להתגלע ביניהם בעתיד, בין שנקוב בהסכם שמו של בורר ובין אם לאו;
 "בורר" – בורר שנתמנה בהסכם בוררות או על פיו, לרבות בורר מכריע ובורר חליף;
 "פסק בוררות" – פסק שניתן על ידי בורר, לרבות פסק ביניים;
 "פסק בוררות חוץ" – פסק בוררות שניתן מחוץ לישראל;
 "בית המשפט", חוץ מן האמור בסעיפים 5 ו-6 – בית המשפט המחוזי.
 פרק ב': הסכם בוררות

הוראות מכללא

2. רואים הסכם בוררות כמכיל את ההוראות שבתוספת הראשונה ככל שהן נוגעות לענין, והוא כשאינן כוונה אחרת משתמעת מן ההסכם.

סייג להסכם

3. אין תוקף להסכם בוררות בענין שאינו יכול לשמש נושא להסכם בין הצדדים.

חילופי צדדים ובוררים

4. הסכם בוררות וסמכותו של בורר על פיו כוחם יפה גם לגבי חליפיהם של הצדדים להסכם, וסמכותו של בורר על פי הסכם בוררות מוקנית גם לבורר חליף, והכל כשאינן כוונה אחרת משתמעת מן ההסכם.

עיכוב הליכים בבית המשפט

5. (א) הוגשה תובענה לבית משפט בסכסוך שהוסכם למסרו לבוררות וביקש בעל-דין שהוא צד להסכם הבוררות לעכב את ההליכים בתובענה, יעכב בית המשפט את ההליכים בין הצדדים להסכם, ובלבד שהמבקש היה מוכן לעשות כל הדרוש לקיום הבוררות ולהמשכה ועדיין הוא מוכן לכך.
 (ב) בקשה לעיכוב הליכים יכול שתוגש בכתב ההגנה או בדרך אחרת, אך לא יאוחר מהיום שטען המבקש לראשונה לגופו של ענין התובענה.
 (ג) בית המשפט רשאי שלא לעכב את ההליכים אם ראה טעם מיוחד שהסכסוך לא יידון בבוררות.

עיכוב הליכים על פי אמנה בין לאומית

6. הוגשה תובענה לבית משפט בסכסוך שהוסכם למסרו לבוררות וחלה על הבוררות אמנה בין-לאומית שישראל צד לה והאמנה קובעת הוראות בענין עיכוב הליכים, ישתמש בית המשפט בסמכותו לפי סעיף 5 בהתאם לאותן הוראות ובכפוף להן.

סעד נגד הפקעת זכויות

7. (א) נקבע בהסכם בין הצדדים שהתחלת הליכי בוררות או סיומם תוך תקופה פלונית יהיו תנאי מוקדם למימושה של זכות שביניהם ונתגלע סכסוך בין הצדדים, רשאי בית המשפט, אם ראה שמן הצדק לעשות כן, להאריך את התקופה, אף אם עברה, בתנאים שימצא לנכון.

(ב) החליט בית המשפט שסכסוך לא יידון בבוררות, אם לפי סעיף 5 או 6 ואם לפי סעיף 12(ב), בטלה כל תניה בהסכם בין הצדדים שעל פיה יהיו התחלת הליכי בוררות או סיומם תנאי מוקדם למימושה של זכות שביניהם.

פרק ג': מינוי בורר והעברת בורר מתפקידו

מינוי בורר על ידי בית המשפט

8. (א) נתגלע סכסוך בענין שהוסכם למסרו לבוררות ולא נתמנה בורר לפי ההסכם, רשאי בית המשפט, על פי בקשת בעל-דין, למנות את הבורר; בית המשפט רשאי לעשות כן בין שהבורר צריך היה להתמנות על ידי בעל-הדין או אחד מהם, ובין שצריך היה להתמנות על ידי הבוררים שנתמנו או על ידי צד שלישי.

(ב) לא ימנה בית המשפט בורר כאמור בסעיף קטן (א), אלא לאחר שהמבקש נתן לבעל-דינו הודעה בכתב כאמור להלן ולא נענה תוך שבעה ימים מהיום שנמסרה ההודעה:

(1) נקבע בהסכם הבוררות שכל צד ימנה בורר, ינקוב המבקש בהודעה את שם הבורר שמינה וידרוש מבעל-הדין למנות בורר מצידו;

(2) בכל מקרה אחר יציע המבקש בהודעה בורר וידרוש מבעל-הדין להסכים למינויו.

(ג) נקבע בהסכם הבוררות שכל צד ימנה בורר, רשאי בית המשפט, על פי בקשת הצד שמינה בורר, למנות אותו בורר, או אדם אחר, כבורר יחיד.

מינוי בורר יחיד על ידי בית המשפט

9. נתמנה בורר נוסף או בורר מכריע, בין על פי הסכם הבוררות ובין על ידי בית המשפט, רשאי בית המשפט, על פי בקשת בעל-דין ועל אף האמור בהסכם הבוררות, למנות אותו בורר כבורר יחיד, אם ראה טעם מיוחד לכך למען קיום הבוררות או סיומה.

מעמד בורר שנתמנה על ידי בית המשפט

10. בורר או בורר יחיד שנתמנה על ידי בית המשפט, דינו כדין בורר שנתמנה על ידי צדדים להסכם בוררות.

העברת בורר מתפקידו

11. בית המשפט רשאי להעביר בורר מתפקידו באחד המקרים האלה:

- (1) נתגלה שהבורר אינו ראוי לאמון הצדדים;
- (2) התנהגותו של הבורר במהלך הבוררות גורמת לעינוי דין;
- (3) נבצר מהבורר למלא את תפקידו.

מינוי בורר חליף

12. (א) נתפנתה כהונתו של בורר, אם עקב התפטרותו או פטירתו ואם עקב העברתו מתפקידו, יחולו הוראות הסעיפים 8 עד 10 על מינויו של בורר חליף, והוא כשאין כוונה אחרת משתמעת מהסכם הבוררות.

(ב) הועבר בורר מתפקידו, רשאי בית המשפט, במקום למנות בורר חליף, להחליט שהסכסוך שהוא נושא הבוררות לא יידון בבוררות, אם ראה טעם מיוחד לכך.

פרק ד': מהלך הבוררות

הזמנת עדים

13. (א) לבורר נתונה בבוררות אותה סמכות להזמין עדים למתן עדות או להמצאת מסמכים כפי שהיא נתונה לבית המשפט בתובענה שהוגשה לפניו, והוא רשאי לפסוק להם שכר והוצאות.

(ב) עד המעיד בבוררות, חובותיו וחסינותיו יהיו כשל עד המעיד בבית המשפט.

(ג) עד שהוזמן על ידי בורר, רשאי בית המשפט, על פי בקשת העד, לבטל את ההזמנה, אם ראה שהיא באה תוך שימוש לרעה בהליכי הבוררות.

דרכי גביית עדות

14. עדותו של עד, לרבות עדותו של בעל-דין, תיגבה בשבועה או בהן צדק, אם לא הסכימו הבורר ובעל-הדין לגבות את העדות בלי שבועה ובלי הן צדק, ובלבד שלא יחוייב עד להעיד בשבועה מקום שבו המשפט לא היה מחייבו לעשות כן.

דיון בהעדר בעל דין

15. (א) בעל דין שהוזמן כדין לשיבה פלונית ולא התייצב, רשאי הבורר באותה ישיבה לדון בסכסוך בהעדרו; בעל-דין שנדרש לטעון טענותיו במועד שנקבע לכך ולא עשה כן, רשאי הבורר לפסוק בסכסוך בהעדרו.

(ב) פסק בוררות שניתן אחרי דיון שהתנהל בהעדר בעל-דין או בהעדר טענותיו, רשאי הבורר, על פי פניית בעל-דין שהובאה לפניו תוך שלושים יום מהיום שנמסר לו העתק הפסק, לבטלו ולחדש את הדיון, אם שוכנע שבעל-הדין נעדר או לא טען טענותיו מסיבה מוצדקת.

סמכויות עזר של בית המשפט

16. (א) בענינים הבאים נתונות לבית המשפט לגבי בוררות הסמכויות למתן סעד הנתונות לו לגבי תובענה שהוגשה לפניו:

- (1) הזמנת עדים, פסיקת שכרם והוצאותיהם;
- (2) נקיטת אמצעי כפיה וענישה כלפי עד שלא נענה להזמנה של הבורר או של בית המשפט, או שסירב להעיד;
- (3) גביית עדות מיד או מחוץ לתחום השיפוט;
- (4) תחליף המצאה של הודעות או מסמכים לבעל-הדין;
- (5) עיקול נכסים, עיכוב יציאה מן הארץ, ערובה להמצאת נכסים, מינוי כונס נכסים, צו עשה וצו לא תעשה.

(ב) בקשה למתן סעד לפי סעיף זה יכול שתוגש על ידי בעל-דין או על ידי הבורר; לא נתמנה עדיין בורר, רשאי בעל-דין להגיש את הבקשה לאחר שנתן לבעל-הדין האחר הודעה כאמור בסעיף 8(ב).
(ג) לענין סעיף קטן (א) דין מינוי בורר או מתן הודעה כאמור כדין הגשת תובענה לבית המשפט.
(ד) הוראות סעיף זה אינן בהן כדי לגרוע מסמכויות הבורר לפי הסכם הבוררות או לפי חוק זה.

הארכה של סעד זמני

17. (א) סעד שניתן לפי סעיף 16(א) יעמוד בתקפו, אם לא בוטל על-ידי בית המשפט, עד למתן פסק הבוררות, ורשאי הבורר בפסק הבוררות לעשותו, כולו או מקצתו, לסעד סופי.
(ב) החלטת הבורר לפי סעיף קטן (א) דינה, פרט לערעור, כדין החלטת בית המשפט.

פניה לבית המשפט אינה מעכבת הדיון

18. הגשת בקשה לבית המשפט בקשר לבוררות, אם על ידי בעל-דין ואם על ידי הבורר, אינן בה כדי לעכב את מהלך הבוררות, אלא אם הורה על כך בית המשפט או הבורר.

הארכת תקופות לפעולות הבורר

19. (א) נקבעה בהסכם הבוררות או בחוק זה תקופה למתן פסק הבוררות או לפעולה אחרת של הבורר, רשאי בית המשפט, על פי בקשה של בעל-דין או של הבורר, להאריך את התקופה מדי פעם לתקופה שיקבע, אף אם עברה התקופה הקודמת.
(ב) בחישוב תקופה כאמור בסעיף קטן (א) לא יבוא במנין הזמן שבו עוכב מהלך הבוררות לפי סעיף 18 או לפי סעיף 33.

פרק ה': פסק הבוררות

צורת פסק בוררות

20. פסק הבוררות יהיה בכתב ויחתם על ידי הבורר בציון תאריך החתימה; בבוררות לפני בוררים אחדים, די בחתימת רובם אם צויין בפסק ששאר הבוררים אינם יכולים או אינם רוצים לחתום עליו.

דין פסק בוררות

21. בכפוף לסעיפים 24 עד 28 ובאין כוונה אחרת משתמעת מהסכם הבוררות, מחייב פסק בוררות את בעלי-הדין וחליפיהם כמעשה בית-דין.

ערעור לפני בורר

21א. (א) קבעו צדדים להסכם בוררות כי פסק הבוררות ניתן לערעור לפני בורר –

- (1) ינמק הבורר את פסק הבוררות הניתן לערעור;
- (2) יחולו הוראות התוספת השניה נוסף על הוראות התוספת הראשונה ככל שאינן סותרות את הוראות התוספת השניה, והכל אלא אם כן קבעו הצדדים אחרת.
- (ב) הוראות חוק זה החלות על בורר, על הליך לפני בורר ועל פסק בוררות, יחולו בשינויים המחויבים על בורר בערעור, על הליך הערעור לפני בורר ועל פסק הבוררות בערעור, ובלבד שפסק הבוררות לעניין ההגדרה "פסק בוררות" יהיה פסק הבוררות בערעור או פסק הבוררות של הבורר הראשון, אם לא הוגש ערעור או בחלוף המועד להגשתו.
- (ג) קבעו צדדים כאמור בסעיף קטן (א) –

- (1) ניתן להגיש בקשה לביטול פסק הבוררות על פי העילות האמורות בסעיף 24(9) ו-10(10) בלבד;
- (2) לא ניתן להגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט על פסק הבוררות.

תיקון פסק בוררות

22. (א) הבורר רשאי, על פי פניית בעל-דין ולאחר שניתנה לבעלי-הדין האחרים הזדמנות נאותה לטעון טענותיהם, לתקן או להשלים את פסק הבוררות, אם היה לקוי באחד מאלה:

- (1) נפלה בפסק טעות סופר, פליטת קולמוס, השמטה, טעות בתיאור אדם או נכס, בתאריך, במספר, בחישוב וכיוצא באלה;
- (2) הפסק לקוי בענין שאינו נוגע לגוף הסכסוך;
- (3) אין בפסק הוראה בדבר תשלום ריבית;
- (4) אין בפסק הוראה בדבר הוצאות הצדדים, לרבות שכר טרחת עורך-דין.
- (ב) לא ייזקק הבורר לפניה לפי סעיף קטן (א)(3) או (4) שהובאה לפניו כעבור שלושים יום מיום מתן פסק הבוררות, אם ניתן בפני הפונה, או מהיום שנמסר לפונה העתק הפסק, אם ניתן שלא בפניו.
- (ג) הבורר יחליט בפניה לפי סעיף זה תוך שלושים יום מהיום שנמסרה לבעלי-הדין האחרים הודעה עליה.
- (ד) ליקויים כאמור בסעיף קטן (א)(1) או (2) רשאי בית המשפט לתקנם תוך כדי דיון בבקשה לאישור הפסק או לביטולו, אף אם לא היתה פניה לבורר או שהיתה פניה והבורר לא החליט בה.

אישור פסק בוררות

23. (א) בית המשפט רשאי, על פי בקשת בעל-דין, לאשר פסק בוררות; אושר הפסק – דינו לכל דבר, פרט לערעור, כדין פסק-דין של בית המשפט.

(ב) לא ייזקק בית המשפט להתנגדות לאישור פסק בוררות אלא בדרך בקשה לביטולו או במסגרת ערעור על פסק הבוררות לפי סעיף 29ב.

ביטול פסק בוררות

24. בית המשפט רשאי, על פי בקשת בעל-דין (בחוק זה – בקשת ביטול), לבטל פסק בוררות, כולו או חלקו, להשלימו, לתקנו או להחזירו לבורר, מאחת העילות האלה:

- (1) לא היה הסכם בוררות בר-תוקף;
- (2) הפסק ניתן על ידי בורר שלא נתמנה כדין;
- (3) הבורר פעל ללא סמכות או שחרג מהסמכויות הנתונות לו לפי הסכם הבוררות;
- (4) לא ניתנה לבעל-דין הזדמנות נאותה לטעון טענותיו או להביא ראיותיו;
- (5) הבורר לא הכריע באחד העינים שנמסרו להכרעתו;
- (6) הותנה בהסכם הבוררות שעל הבורר לתת נימוקים לפסק והבורר לא עשה כן;
- (7) הותנה בהסכם הבוררות שעל הבורר לפסוק בהתאם לדין והבורר לא עשה כן;
- (8) הפסק ניתן לאחר שעברה התקופה לנתינתו;
- (9) תכנו של הפסק מנוגד לתקנת הציבור;

(10) קיימת עילה שעל פיה היה בית משפט מבטל פסק דין סופי שאין עליו ערעור עוד.

החזרת הפסק לבורר

25. החליט בית המשפט להחזיר לבורר פסק בוררות, יפסוק הבורר תוך תקופה של שלושה חדשים מיום ההחלטה, זולת אם הורה בית המשפט הוראה אחרת.

סייגים לביטול הפסק

26. (א) בית המשפט רשאי לדחות בקשת ביטול על אף קיומה של אחת העילות האמורות בסעיף 24, אם היה סבור שלא נגרם עיוות דין.

(ב) לא יבטל בית המשפט את פסק הבוררות כולו, אם ניתן לבטלו בחלקו, להשלימו, לתקנו או להחזירו לבורר.

(ג) לא תישמע טענה של בעל-דין שפסק הבוררות ניתן שלא במועדו, אלא אם שמר לעצמו, בהודעה בכתב לבורר לפני מתן הפסק, את הזכות לטעון טענה זו.

המועד לבקשת ביטול

27. (א) לא ייזקק בית המשפט לבקשת ביטול שהוגשה כעבור ארבעים וחמישה יום מיום מתן הפסק, אם ניתן בפני המבקש, או מהיום שנמסר למבקש, על ידי הבורר או על ידי בעל-דין, העתק הפסק, אם ניתן שלא בפניו; בית המשפט רשאי להאריך את התקופה האמורה, אף אם כבר עברה, מטעמים מיוחדים שיירשמו, ובכל מקרה שהוגשה בקשה לאישור של פסק בוררות-חוץ.

(ב) היתה פניה לבורר לפי סעיף 22, תתחיל התקופה של ארבעים וחמישה יום מהיום שהבורר החליט או צריך היה להחליט בפניה; ובבקשת ביטול על פי העילה האמורה בסעיף 24(10) – מהיום שנתגלו העובדות המשמשות יסוד לבקשה.

(ג) לא ייזקק בית המשפט לבקשת ביטול שהוגשה אחרי שפסק הבוררות אושר.

(ד) המועדים האמורים בסעיף קטן (א) לא יחולו על בקשת ביטול על פי העילה האמורה בסעיף 24(1) והוראות סעיף קטן (ג) לא יחולו על בקשת ביטול על פי העילה האמורה בסעיף 24(10).

בקשת ביטול ואישור הפסק

28. הוגשה בקשת ביטול והיא נדחתה, או נדחה ערעור שהוגש לפי סעיף 29ב, יאשר בית המשפט את פסק הבוררות, אף אם לא הוגשה בקשה לאישור; דחה בית המשפט את בקשת הביטול או את הערעור בחלקם או שהשלים או תיקן את פסק הבוררות עקב הדיון, יאשר את הפסק במידה שלא בוטל או כפי שהושלם או תוקן.

צו עיקול וכו'

29. (א) משהוגשה בקשה לאישור פסק בוררות או לביטולו, רשאי בית המשפט להורות על עיקול נכסי בעל הדין שנגדו ניתן הפסק, עיכוב יציאתו מן הארץ או מתן ערובה למילוי פסק הבוררות; הבקשה יכול שתהיה בעל-פה, ורשאי בית המשפט לפטור את המבקש ממתן ערובה.

(ב) הוראות כל חיקוק בדבר עיקול זמני, עיכוב יציאה מן הארץ ומתן ערובה יחולו על סעד לפי סעיף זה בשינויים המחוייבים.

פסק בוררות חוץ

29א. בקשה לאישור או לביטול של פסק בוררות-חוץ שחלה עליו אמנה בינלאומית שישראל צד לה והאמנה קובעת הוראות בענין הנדון, תוגש ותידון בהתאם לאותן הוראות ובכפוף להן.

ערעור ברשות לבית המשפט על פסק בוררות

29ב. (א) צדדים להסכם בוררות אשר התנו שעל הבורר לפסוק בהתאם לדין, רשאים להסכים כי ניתן לערער על פסק הבוררות, ברשות בית המשפט, אם נפלה בו טעות יסודית ביישום הדין אשר יש בה כדי לגרום לעיוות דין; ערעור כאמור יידון בשופט אחד, ויחולו עליו ההוראות החלות על ערעור לפני בית המשפט.

(ב) הסכימו צדדים להסכם בוררות כי פסק הבוררות ניתן לערער לפני בית משפט כאמור בסעיף קטן (א), יתועדו ישיבות הבוררות בפרוטוקול והבורר ינמק את פסק הבוררות.

(ג) הוגש ערעור לבית המשפט על פסק הבוררות, לא ייזקק בית המשפט לבקשה לביטול פסק הבוררות, והצדדים יהיו רשאים להעלות בערעור טענות בעניין ביטול פסק הבוררות על פי אחת העילות שבסעיף 24 לחוק.

אחריות הבורר

30. בורר שהסכים למינויו חייב לנהוג כלפי בעלי-הדין בנאמנות; מעל הבורר באמון שניתן בו, זכאי הנפגע, נוסף על כל תרופה לפי חוק זה, לפיצויים הניתנים בשל הפרת חוזה.

שכר הבורר

31. (א) בעלי-הדין חייבים לשלם לבורר את שכרו והוצאותיו (להלן ביחד – השכר), בסכומים, בחלקים ובמועדים שקבע הבורר, והוא כשאיין כוונה אחרת משתמעת מהסכם הבוררות.

(ב) בעל-דין רשאי לשלם לבורר לחשבון שכרו כל סכום שבעל-דין אחר מפגר בתשלום, ומשעשה כן זכאי הוא בכל עת לחזור על בעל-הדין האחר ולהיפרע ממנו מה ששילם.

הפחתת שכר הבורר

32. (א) בית המשפט רשאי, על פי בקשת בעל-דין, להפחית שכר שקבע הבורר שלא על דעת בעלי-הדין, אם ראה שהשכר מוגזם, ורשאי הוא לפי זה לצוות על החזרת סכומים ששולמו לבורר לחשבון השכר, והכל כשאיין כוונה אחרת משתמעת מהסכם הבוררות.

(ב) לא ייזקק בית המשפט לבקשה להפחית שכר שהוגשה לפני מתן פסק הבוררות או אחרי עבור התקופה האמורה בסעיף 27(א).

זכות עיכוב

33. (א) לא שולם לבורר שכרו, כולו או מקצתו, במועדו, רשאי הוא לעכב את המשך הדיון ואת מתן פסק הבוררות או מסירתו עד שישולם הסכום שבפיגור.

(ב) עשה הבורר כאמור בסעיף קטן (א) לגבי שכר שבעל-דין טוען שהוא מוגזם, רשאי בית המשפט, על פי בקשת בעל-דין, להורות לבורר להמשיך בדיון או לתת את פסק הבוררות או למסרו, הכל לפי הענין, בתנאי שהשכר, כולו או מקצתו, יופקד בבית המשפט או שהמבקש יתן ערובה לתשלום.

שכרו של בורר שהועבר מתפקידו

34. בורר שהועבר מתפקידו, רשאי בית המשפט, על פי בקשת בעל-דין, לקבוע אם הוא זכאי לשכרו, כולו או מקצתו, אם לאו, ורשאי בית המשפט לפי זה לצוות על החזרת סכומים ששולמו לבורר לחשבון שכרו.

מעמד הבורר ובעלי הדין

35. בבקשה שהגיש אחד מבעלי הדין לפי סעיפים 32, 33(ב) או 34 יהיה הבורר משיב ותינתן לבעלי-הדין האחרים הזדמנות נאותה לטעון טענותיהם.

פרק ז': הוראות שונות

דין המדינה

36. דין המדינה לענין חוק זה כדין כל אדם, אולם הוראות החוק לתיקון סדרי הדין האזרחי (המדינה כבעל-דין), תשי"ח-1958, יחולו על בוררות שהמדינה צד לה.

סמכויות הרשם

37. הסמכויות הנתונות לבית המשפט לפי חוק זה נתונות גם לרשם בית המשפט בענינים אלה:

- (1) סמכויות שרשם היה מוסמך להשתמש בהן אילו התביעה שבבוררות היתה תובענה שהוגשה לבית המשפט;
- (2) מינוי בורר;
- (3) הארכת מועדים לפי חוק זה;
- (4) אישור פסק בוררות ומתן צו לפי סעיף 29, כשאיין בקשה לביטול הפסק.

ערעור

38. החלטה של בית המשפט לפי חוק זה ניתנת לערעור ברשות לפי סעיף 19(ב) לחוק בתי המשפט תשי"ז-1957; החלטה של רשם לפי חוק זה ניתנת לערעור לפי סעיף 8(ב) ו-1(ד) לפקודת הרשמים, 1936.

שמירת זכויות חיובים

39. אין בהוראות חוק זה כדי למנוע הגשת תובענה לבית המשפט על פי הזכויות והחיובים שנקבעו בפסק בוררות לפי חוק זה או בהכרעה שניתנה על יסוד הסכם בעל-פה.

39א. אין בהוראות חוק זה כדי למנוע עיכוב ההליכים בבית המשפט, אישור או ביטול של פסק בוררות או הליך אחר על פי חוק זה, אף אם חל על הבוררות דין חוץ, או שפסק הבוררות הוא פסק בוררות-חוץ, שלא חלה עליהם אמנה כאמור בסעיפים 6 או 29א או שאין באמנה הוראות בענין הנדון.

ביטול

40. פקודת הבוררות – בטלה.

תחילה והוראת מעבר

41. תחילתו של חוק זה ביום י"א בטבת תשכ"ט (1 בינואר 1969); אולם בוררות שהתחילה לפני תחילת חוק זה, אם על ידי מתן הודעה מבעל-דין למשנהו הדורשת ממנו למנות בורר או להסכים למינויו ואם על ידי הודעה לבורר הדורשת ממנו להתחיל לדון בסכסוך – יוסיף לחול עליה הדין הקודם.

ביצוע ותקנות

42. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות סדרי דין במידה שהדבר דרוש לקיום אמנה כאמור בסעיפים 6 או 29א.

תוספת

(סעיף 2)

- א. הבוררות תהיה לפני בורר יחיד, אם לא נקבע מספר בוררים גדול יותר.
- ב. בבוררות לפני מספר זוגי של בוררים ימנו הבוררים, על פי דרישת אחד מהם, בורר נוסף; נתמנה בורר נוסף יהיה הוא יושב-ראש הבוררות.
- ג. בבוררות לפני מספר בלתי זוגי של בוררים יבחרו הבוררים מתוכם יושב-ראש.
- ד. יושב-ראש הבוררות רשאי לקבוע את מקום ישיבות הבוררות ומועדיהן ולהחליט בכל דבר הכרוך בסדרי ישיבות הבוררות.
- ה. החלטות הבוררים ופסק הבוררות יתקבלו ברוב דעות; באין רוב לפסק הבוררות הסופי, תכריע דעתו של היושב-ראש; בורר שנשאר במיעוט רשאי להביע דעתו החולקת בפסק הבוררות.
- ו. בבוררות שבה נתמנה בורר מכריע יכנס אותו בורר לתפקידו לאחר שהבוררים האחרים, או אחד מהם, נתנו לו ולבעלי-הדין הודעה בכתב שאין רוב לפסק הבוררות הסופי, ומשנכנס לתפקידו, יבוא הוא במקום הבוררים האחרים.
- ז. נכנס בורר לתפקידו כבורר נוסף, בורר מכריע או בורר חליף, תימשך הבוררות מהשלב שאליו הגיעה לפני כן, אם לא דרש הבורר לנהוג בדרך אחרת.
- ח. הבורר רשאי להורות לבעלי-הדין להשיב לשאלונים, לגלות ולהמציא מסמכים ולעשות כל דבר אחר הכרוך בניהול הבוררות, כפי שרשאי היה לעשות בית המשפט בתובענה שהוגשה לפניו.
- ט. ציווה הבורר על בעל-דין דבר הכרוך בניהול הבוררות, וללא סיבה מוצדקת לא מילא בעל-הדין אחרי הצו, רשאי הבורר, לאחר שהתרה בבעל-הדין, לדחות את התביעה, אם ניתן הצו נגד תובע, או למחוק את ההגנה ולפסוק בסכסוך כאילו לא התגונן הנתבע, אם ניתן הצו נגד נתבע.
- י. הבורר לא יקיים ישיבה בהעדר בעל-דין אלא אם הזהיר אותו, בכתב או בעל-פה, שידון באותה ישיבה בהעדרו אם לא יתייצב.
- יא. לפני שיגבה עדות, יזהיר הבורר את העד כי עליו להעיד אמת, שאם לא כן יהא צפוי לעונש הקבוע בחוק.
- יב. היתה הכרעת הסכסוך כרוכה בענין הטעון מומחיות, רשאי הבורר, בכל שלב משלבי הדיון ולאחר שנתן לבעלי-הדין הזדמנות נאותה לטעון טענותיהם, להורות על מסירת הענין לחוות-דעתו של מומחה שימנה; עותק מחוות-הדעת של המומחה יימסר לבעלי-הדין והם רשאים להתנגד לה ולדרוש את חקירת המומחה כאילו היה עד מטעם הבורר; הבורר רשאי שלא לשמוע עדויות של מומחים אחרים לענין שהוא מסר למומחה, אם הודיע על כך מראש לבעלי-הדין ולא התנגדו.
- יג. הבורר יעמיד את תיק הבוררות לרשות בעלי-הדין, בכל עת סבירה, לעיון ולהעתקה.
- יד. הבורר יפעל בדרך הנראית לו מועילה ביותר להכרעה צודקת ומהירה של הסכסוך ופסוק לפי מיטב שפיטתו על פי החומר שבפניו; הבורר לא יהיה קשור בדין המהותי, בדיני הראיות או בסדרי הדין הנהוגים בבתי המשפט.
- טו. על הבורר לתת את פסק הבוררות תוך שלושה חדשים מהיום שהתחיל לדון בסכסוך, או שנדרש להתחיל לדון בו על ידי הודעה בכתב של בעל-דין, הכל לפי המוקדם יותר, אולם רשאי הבורר להאריך את התקופה עד לשלושה חדשים נוספים.

- טו. הבורר ינמק את פסק הבוררות.
- טז. הבורר רשאי להביא שאלה משפטית המתעוררת במהלך הבוררות או את פסק הבוררות, כולו או מקצתו, לפני בית המשפט בדרך אבעיה לשם מתן חוות דעת.
- יז. הבורר רשאי לתת פסק הצהרתי, צו עשה או לא תעשה, צו ביצוע בעין וכל סעד אחר שבית המשפט מוסמך לתת, וכן רשאי הוא לתת פסק ביניים המכריע בנושא הבוררות חלקים חלקים.
- יח. הבורר רשאי להורות בדבר הוצאות הצדדים, לרבות שכר טרחת עורך-דין, ובדבר שכר הבורר והוצאותיו, כולם או מקצתם, והוא רשאי להורות על הפקדת סכומים אלה או על מתן ערובה לתשלומם; לא הורה הבורר הוראה אחרת, חייבים בעלי-הדין לשלם לו את שכרו והוצאותיו חלק כחלק.
- יט. על הבורר לשמור על תיק הבוררות שבע שנים לאחר גמר הבוררות.
- כ. מסמך בענין הבוררות שנשלח לבורר או לבעל-דין בדואר רשום עם אישור מסירה, יראהו כנמסר לנמען בתאריך הרשום באישור המסירה או באישור הסירוב לקבל את המסמך.

תוספת שניה

(סעיף 21א)

- א. ישיבות הבוררות יתועדו בפרוטוקול או בדרך אחרת שקבעו הצדדים בהסכם הבוררות; הפרוטוקול ישקף את מהלך הדיון ואת דברי בעלי הדין.
- ב. הערעור יוגש בתוך שלושים ימים מיום שפסק הבוררות הומצא לבעלי הדין או מיום שהתמנה הבורר בערעור, לפי המאוחר, ויהיה מנומק; בעלי הדין האחרים רשאים להגיש תגובה מנומקת לערעור בתוך שלושים ימים מיום שהומצא להם הערעור; המערער רשאי להגיש תגובה לתשובה בתוך 15 ימים מיום המצאתה.
- ג. הוגש ערעור, רשאים בעלי הדין האחרים להגיש ערעור שכנגד בתוך שלושים ימים מיום שהומצא להם הערעור; בעלי הדין האחרים רשאים להגיש תגובה מנומקת לערעור שכנגד בתוך 15 ימים מיום שהומצא להם הערעור שכנגד.
- ד. הבורר בערעור רשאי לקיים ישיבות בנוכחות הצדדים, לשמוע טיעונים ולבקש סיכומים בכתב, אך אינו רשאי לשמוע עדים; ההכרעה בערעור תהיה על סמך החומר שהיה בפני הבורר הראשון, ועל סמך כתבי הטענות והסיכומים בכתב שהוגשו בערעור.
- ה. על הבורר בערעור לתת את פסק הבוררות בתוך חודשיים ממועד הסיום של הליך הערעור.
- ו. הבורר בערעור ינמק את פסק הבוררות.

יעקב ש' שפירא
שר המשפטים

לוי אשכול
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה

[הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן](#)

-

-

[הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן](#)

-

-

[הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן](#)

-

-

[הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן](#)

-

* פורסם ס"ח תשכ"ח מס' 535 מיום 9.8.1968 עמ' 184 (ה"ח תשכ"ז מס' 717 עמ' 64).

תוקן ס"ח תשל"ד מס' 737 מיום 10.7.1974 עמ' 93 (ה"ח תשל"ג מס' 1025 עמ' 59) – תיקון מס' 1.

ס"ח תשס"ט מס' 2186 מיום 12.11.2008 עמ' 22 (ה"ח הכנסת תשס"ח מס' 191 עמ' 78) – תיקון מס' 2.